

# Πορίσματα Επιστημονικής Επιτροπής για Ρυγχοφόρο

Επιστημονική Επιτροπή Περιφέρειας Κρήτης

**Θέμα:** Πορίσματα της Επιστημονικής Επιτροπής Περιφέρειας Κρήτης για την αντιμετώπιση του εντόμου *Rhynchophorus ferrugineus*.

Η Επιστημονική Επιτροπή που ορίστηκε από το Γ.Γ. Περιφέρειας Κρήτης για την αντιμετώπιση του εντόμου *Rhynchophorus ferrugineus*, πραγματοποίησε τη 2η συνάντηση εργασίας στις 10/05/2010 στα γραφεία της Δ/σης Γεωργικής Ανάπτυξης Π.Κ..

Το κύριο θέμα της συνάντησης εργασίας ήταν ο καθορισμός των απαραίτητων άμεσων και μεσοπρόθεσμων μέτρων που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση του Ρυγχοφόρου σε σχέση με την προστασία του Φοινικόδασους στο Βάι. Επιπλέον, συζητήθηκαν οι απαραίτητες δράσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος του Ρυγχοφόρου στις υπόλοιπες περιοχές της Κρήτης, την αποφυγή της αύξησης των πληθυσμών του εντόμου και την προστασία των φοινικοειδών που δεν έχουν ακόμα προσβληθεί.

Αναλυτικότερα, τα κυριότερα πορίσματα της Επιστημονικής Επιτροπής, όπως αποτυπώθηκαν στα Πρακτικά της με ημερ. 10/05/2010 Συνεδριάσής της, ήταν:

## **A. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΖΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ 10Km ΣΤΟ ΒΑΙ**

### **A1. Δημιουργία ΖΩΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ σε**

ακτίνα 10 χιλιομέτρων από το φοινικό-  
δασος Βάι στην οποία θα εφαρμοστούν  
τα παρακάτω μέτρα

- 1) Περιοδικός έλεγχος πτήσεων του εντόμου ανά 15πενθήμερο, με δύο φερομονικές παγίδες τοποθετημένες επί ένα εικοσιτετράωρο στους δύο οδικούς άξονες επικοινωνίας, κυρίως την περίοδο πτήσεως (Σεπτέμβριο-Φεβρουάριο) οι οποίες θα αποσύρονται μετά τις 24 ώρες.
- 2) Μακροσκοπική εξέταση όλων των φοινικοειδών της ζώνης για προσβολές του εντόμου σε εβδομαδιαία διαστήματα.
- 3) Απαγόρευση διακίνησης και φύτευσης άλλων ειδών φοινικοειδών, ιδιαίτερα του Κανάριου φοίνικα στη Ζώνη Προστασίας. Αν η παντελής απαγόρευση δεν είναι δυνατό να επιβληθεί διοικητικά, να γίνονται αυστηροί έλεγχοι για την εφαρμογή της ήδη υπάρχουσας φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας, δηλαδή: οποιαδήποτε διακίνηση ή φύτευση να συνοδεύεται με φυτοϋγειονομικό διαβατήριο.
- 4) Εντατικός έλεγχος σε εβδομαδιαία βάση του υπάρχοντος ιδιωτικού φυτωρίου που βρίσκεται κοντά στο φοινικόδασος, ενώ προτείνεται η λήψη των απαραίτητων μέτρων για την απομάκρυνση όλων των ειδών φοινικοειδών, εκτός του *Phoenix theophrasti*, που υπάρχουν στο φυτώριο αυτό σε εύλογο χρονικό διάστημα από την περιοχή.
- 5) Κρίνεται σκόπιμη η απαγόρευση φύτευ-

σης νέων φυτών του ενδημικού φοίνικα, *Phoenix theophrasti*, επειδή οι λίγες προσβολές που έχουν διαπιστωθεί (δύο σε πέντε χρόνια) αφορούν μόνο νεαρά φυτά ύψους μέχρι ενός μέτρου ή παραφυάδες.

- 6) Ενημέρωση και εκπαίδευση φορέων και ιδιωτών της περιοχής, πριν την εμφάνιση οποιασδήποτε προσβολής για τις παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν άμεσα.

## A2. Μέτρα σε περίπτωση εμφάνισης προσβολής εντός της ΖΩΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ των 10 Km

Το έντομο *Rhynchophorus ferrugineus* γνωστό και ως κόκκινος ρυγχωτός κάνθαρος των φοινικοειδών.



1. Εφαρμογή της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας και εφαρμογή άμεσα των μέτρων 1, 2 και 3 που προτείνονται για τις προσβεβλημένες περιοχές.

## B. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΠΡΟΣΒΕΒΛΗΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

- B1) Για τις ήδη μολυσμένες περιοχές του Νομού Λασιθίου και κατ' επέκταση ολόκληρης της Κρήτης προτείνεται η άμεση καταστροφή των προσβεβλημένων δέντρων όπως προβλέπεται υποχρεωτικά από τη νομοθεσία όπου αυτό είναι εφικτό και συγκεκριμένα:

- 1) Άμεση και αναγκαστική καταστροφή με ασφαλή τρόπο (κοπή και ταφή ή θρυμματισμός και ταφή των θρυμμάτων)

εντός 24 ωρών ή κατά το δυνατόν συντομότερα των φοινικοειδών που έχουν παρουσιάσει μακροσκοπικά συμπτώματα προσβολής. Λήψη θεραπευτικών μέτρων, για φοίνικες που βρίσκονται στα αρχικά στάδια των προσβολών και υπάρχει σοβαρή πιθανότητα να διασωθούν.

- 2) Προληπτικές εφαρμογές σε φοινικοειδή σε ακτίνα 1000 μέτρων από όποιο σημείο εκδηλώθηκε η προσβολή και διαδοχική επέκταση των προληπτικών εφαρμογών σε περίπτωση νέων προσβολών με εγκεκριμένα εντομοκτόνα, βιολογικά μέσα και άλλες μεθόδους επι-

τρέπτες από τη νομοθεσία που έχουν αποδειχτεί επιστημονικά αποτελεσματικές και με τις μικρότερες δυνατές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Τα παραπάνω μέτρα θα εφαρμόζονται από πιστοποιημένα συνεργεία, για να διασφαλιστεί το καλύτερο αποτέλεσμα. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να συντάσσεται δελτίο εφαρμογής, που θα περιέχει τον τρόπο καταστροφής, τον τρόπο εφαρμογής των σκευασμάτων, το είδος του σκευάσματος, τις δόσεις, το σημείο GPS του δένδρου, τα στοιχεία του ιδιοκτήτη κλπ.

- 3) Θα πρέπει να υπάρχει ετοιμότητα των Δήμων των περιοχών για χώρο ταφής

των προσβεβλημένων δέντρων.

4) Συστηματική παρακολούθηση της εποχιακής διακύμανσης των πτήσεων.

**B2) Για τα θεραπευτικά μέτρα, αλλιά και για προληπτική προστασία απρόσβλητων δένδρων, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται εγκεκριμένα εντομοκτόνα ή αλλιά μέσα που είναι αποδεδειγμένα αποτελεσματικά, όπως:**



Προσβεβλημένος φοίνικας του είδους *Phoenix canariensis* από το έντομο στην περιοχή της Μιλάτου.

- i. Βιολογικά μέσα (εντομοφιλικόι νηματώδεις κηλη)
- ii. Μικροκύματα
- iii. Ειδικό κλάδεμα εξυγίανσης
- iv. Δενδροχειρουργική
- v. Μαζική παγίδευση

Ειδική μέριμνα πρέπει να ληφθεί για την άμεση προσεκτική συλλογή και ασφαλή καταστροφή των προσβεβλημένων μερών (ταφή-καύση-θρυμματισμός) στις περιπτώσεις iii και iv των ανωτέρω μέτρων. Ως γενικό μέτρο πρόληψης επέκτασης των προσβολών είναι η αποφυγή κλαδεύματος-καθαρισμού των φοινικοειδών τη περίοδο άνοιξη έως φθινόπωρο. Συστήνεται αυτό να γίνεται μέσα στο χειμώνα. Σε όποια

περίπτωση ανάγκης πρέπει να αλείφονται οι πηλγές με εγκεκριμένα εντομοκτόνα.

Για τις δόσεις εντομοκτόνων, τρόπο εφαρμογής, συχνότητα και εποχή εφαρμογής θα εκδοθεί ξεχωριστό τεχνικό δελτίο που θα συνοποβληθεί με την έκδοση της άδειας από το ΥΠΑΑ&Τ.

### Γ. ΖΩΝΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΠΡΟΣΒΟΛΩΝ

Για τις ελεύθερες ζώνες (εκεί όπου δεν έχει παρατηρηθεί προσβολή) θα πρέπει να γίνονται-εφαρμόζονται οι προβλεπόμενοι από τη φυτοϋγειονομική νομοθεσία έλεγχοι σε τακτά χρονικά διαστήματα.

### Δ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Στα πλαίσια της ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης του κοινού και των φορέων προτείνεται η δημιουργία ιστοσελίδων, που μπορεί να φιλοξενηθούν στον ιστοχώρο της Περιφέρειας Κρήτης, με την παρουσίαση του βιολογικού κύκλου του εντόμου και των προτεινόμενων μέτρων και ενεργειών.

Επιπλέον κρίθηκε απαραίτητο να εκδοθεί σύντομο έντυπο ενημερωτικό φυλλάδιο για το ευρύ κοινό, με φωτογραφικό

υλικό, που μπορεί να αποσταλεί μέσω λογαριασμών ύδρευσης ή και της ΔΕΗ. Οι πληροφορίες που θα εκδοθούν για ενημέρωση των Γεωπόνων, Δασολόγων κηλη. μπορούν να είναι επίσης σε έντυπη μορφή αλλιά και στο Διαδίκτυο.

Η Αναπληρώτρια, Διευθύντρια  
**Σερπετσιδάκη Χριστίνα**